

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

2. Ιθαγένεια

Παρά την ύπαρξη επαρκούς νομικού πλαισίου συνεχίζουν να υφίστανται προβλήματα και οι διαδικασίες προχωρούν εν μέσω μεγάλων γραφειοκρατικών δυσκολιών. Στην απόδοση ιθαγένειας στη **δεύτερη γενιά**, αν και ψηφίστηκε ο νόμος 4332/2015, παρατηρούνται ακόμα ακραίες καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των αιτημάτων σε κάποιες υπηρεσίες ιθαγένειας της χώρας. Συν τοις άλλοις, καθυστερήσεις συνεχίζονται και μετά την απόκτηση της ιθαγένειας. Στην διαδικασία **πολιτογράφησης αλλογενών**, πέραν των παρόμοιων καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην εξέταση των αιτημάτων, η μεταρρύθμιση βάσει του ν.4604/2019 σχετικά με τις προϋποθέσεις αλλά και τη διαδικασία πολιτογράφησης μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί καθώς οι απαραίτητες Υπουργικές Αποφάσεις δεν έχουν εκδοθεί.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς θα αντιμετωπίσετε τα ανωτέρω ζητήματα καθυστερήσεων και ουσιαστικών εκκρεμοτήτων με γνώμονα το κύρος της διαδικασίας και την ασφάλεια δικαίου των υποψηφίων;

ΚΙΝΑΛ: Η κατάσταση στις υπηρεσίες Ιθαγένειας είναι αποκαρδιωτική. Καμία προθεσμία, που τίθεται από το νόμο, δεν τηρείται.

Όσον αφορά την περίπτωση εφαρμογής του νόμου 4332/15 (δεύτερη γενιά) η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ προτίμησε να μην αξιοποιήσει τις νέες τεχνολογίες και να εφαρμόσει μια διοικητική διαδικασία που θυμίζει περισσότερο τη δεκαετία του 70. Το ελληνικό κράτος κατέχει ήδη τις απαραίτητες πληροφορίες για τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή του νόμου για το σύνολο σχεδόν των δικαιούχων. Αυτό που απαιτείται είναι σύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων που μπορεί να γίνει με πολλούς εναλλακτικούς τρόπους αλλά δεν έγινε, μέχρι σήμερα, με κανένα. Με τη διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων η ελληνική πολιτεία μπορεί να εκδίδει τις περισσότερες αποφάσεις για την ιθαγένεια της δεύτερης γενιάς εντός 2 μηνών. Η ταχύτατη διεκπεραίωση των αιτημάτων της «δεύτερης γενιάς» πρέπει να γίνει προτεραιότητα ειδικά για τα παιδιά που έχουν ενηλικιωθεί ή θα ενηλικιωθούν σύντομα. Στην περίπτωση αυτή οι συνέπειες των καθυστερήσεων είναι πολύ μεγαλύτερες και μπορεί να αναστείλουν τις προσπάθειες τους και να ακυρώσουν όνειρα.

Όσον αφορά τα θέματα της πολιτογράφησης η κατάσταση είναι πιο περίπλοκη. Το σύνολο σχεδόν των τροποποιήσεων του νόμου 3838/10 που νομοθέτησε η κυβέρνηση δημιούργησε περισσότερα προβλήματα. Η βίαιη διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών ώστε να δημιουργηθεί το καχεκτικό υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής κατέστησε την

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

Κεντρική υπηρεσία της Ιθαγένειας, το «αποπαίδι» του Υπουργείου Εσωτερικών. Η δημιουργία της νέας Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας δεν έλυσε αυτό το πρόβλημα. Στη συνέχεια, με βίαιο τρόπο επίσης, μεταφέρθηκε η αρμοδιότητα από τις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο Υπουργείο Εσωτερικών. Αυτό στοίχισε την απώλεια περίπου 50 υπαλλήλων (από τους 346 σε όλη την Ελλάδα) αλλά και δημιούργησε διοικητικά προβλήματα όπως αυτό στις υπηρεσίες των μητρώων αρρένων που πρόσθεσε άλλη μια καθυστέρηση στην ταλαιπωρία των υποψηφίων. Για πρώτη φορά πολίτες που έχουν ορκιστεί δεν μπορούν να εγγραφούν στα δημοτολόγια ενώ οι λύσεις παραπέμφθηκαν στις καλένδες. Η έλλειψη προετοιμασίας, αλλά και η διάθεση συγκάλυψης της, έχει οδηγήσει σήμερα σε συνθήκες πρωτόγνωρες για τη λειτουργία των υπηρεσιών αφού δεν είναι σαφές ποιο νόμο εφαρμόζουν. Για πρώτη φορά το κύρος της διαδικασίας αμφισβητείται για λόγους για τους οποίους ουδεμία ευθύνη υπάρχει σε εργαζομένους και υποψηφίους. Απαιτείται άμεση επανεκκίνηση της διαδικασίας με γενναία παράταση της ισχύος των διατάξεων του νόμου 3838/10. Η επιμονή στην εφαρμογή του πρόσφατου νόμου θα οδηγήσει σε ένα διοικητικό τέλμα και θα απαγορεύσει στην πράξη την πρόσβαση των υποψηφίων στις διαδικασίες ιθαγένειας.

Η ενίσχυση των υπηρεσιών της Ιθαγένειας ήταν απαραίτητη για την εφαρμογή του παλιού θεσμικού πλαισίου. Είναι επιτακτική σήμερα αφού με το νέο νόμο προστέθηκαν στα καθήκοντα τους 13 καινούργιες διοικητικές ενότητες.

Η πρόταση του Κινήματος Αλλαγής είναι η παροχή εναλλακτικής δυνατότητας στους υποψηφίους για ειδική γραπτή διαδικασία ώστε να μειωθεί ο χρόνος αναμονής τουλάχιστον για αυτούς που μπορούν να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις ενός τέτοιου συστήματος. Παράλληλα θα πρέπει να συγκροτηθούν τόσες επιτροπές πολιτογράφησης που να επαρκούν για την ταχεία διεκπεραίωση των αιτήσεων. Σε κάθε περίπτωση η αμοιβή των μελών των επιτροπών θα πρέπει να ανταποκρίνεται στον όγκο της εργασίας. Σημειωτέον ότι σήμερα παρά το γεγονός ότι προβλέπεται από το νόμο τα μέλη των επιτροπών για γραφειοκρατικούς λόγους δεν αμείβονται.

Η επόμενη κυβέρνηση θα αναγκαστεί να αναθεωρήσει σε πολλά σημεία τον τρόπο οργάνωσης των υπηρεσιών ιθαγένειας. Αυτό πρέπει να γίνει με τρόπο που δεν θα δημιουργήσει νέα προβλήματα καθυστερήσεων. Όσον αφορά τους πόρους που θα απαιτηθούν για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος είναι προφανές ότι πρέπει να αναζητηθούν από τα ανταποδοτικά παράβολα που πληρώνουν οι υποψήφιοι.

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

ΚΚΕ: Το ΚΚΕ έχει θέσει ψηλά στις διεκδικήσεις του το αίτημα να μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια όλα τα μεταναστόπουλα δεύτερης γενιάς, αλλά και οι γονείς τους, χωρίς παράβολα και γραπτές εξετάσεις. Για να έχουν ίσα δικαιώματα όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, ανεξαρτήτως του αν έχουν άδειες διαμονής οι γονείς τους. Έχει ψηφίσει στη Βουλή τις διατάξεις για την απόδοση της ελληνικής ιθαγένειας στη δεύτερη γενιά, πιέζοντας και διεκδικώντας παράλληλα την υιοθέτηση πραγματικά θετικών για τους μετανάστες ρυθμίσεων. Τάχθηκε κατά διατάξεων του πρόσφατου νόμου 4604/2019 που αφορούν την πολιτογράφηση και που χειροτερεύουν το προϊσχύον νομικό καθεστώς, όπως αυτών που προβλέπουν γραπτές εξετάσεις ή συνεχή διαμονή στη χώρα. Οι καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτημάτων, ακόμη και στην έκδοση των αναγκαίων Υπουργικών Αποφάσεων, η υποστελέχωση των υπηρεσιών αποδεικνύουν ότι το συγκεκριμένο αστικό κράτος, με όποια κυβέρνηση (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ ή ΣΥΡΙΖΑ), μπορεί να είναι πολύ γρήγορο και αποτελεσματικό για τα συμφέροντα των βιομηχάνων και των εφοπλιστών, όμως για τους εργάτες, είτε είναι Έλληνες είτε Μετανάστες είναι εχθρικό, αργό και αναποτελεσματικό.

ΣΥΡΙΖΑ: Μια από τις βασικές μας προτεραιότητες ήταν η αποκατάσταση της αδικίας που είχε συμβεί με την ακύρωση των διατάξεων του Ν. 3838/2010 για την ιθαγένεια στη 2^η γενιά, αφήνοντας στο κενό χιλιάδες αιτήσεις νέων και παιδιών. Γι' αυτό και το 2015 ο Ν. 4332 ήταν ένας από τους πρώτους νόμους που έφερε η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, ώστε να διασφαλίσει ότι όλα τα παιδιά που γεννιούνται ή/και πηγαίνουν σχολείο στη χώρα μας θα έχουν το δικαίωμα να λάβουν ελληνική ιθαγένεια. Ο νέος νόμος λειτουργεί και εφαρμόζεται από την πρώτη στιγμή, με δεδομένες όμως τις καθυστερήσεις αφενός λόγω των εκκρεμουσών αιτήσεων από το 2010 και του μεγάλου αριθμού νέων αιτήσεων το πρώτο διάστημα και αφετέρου λόγω της υποστελέχωσης των υπηρεσιών. Σήμερα ο ρυθμός, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, είναι σαφώς καλύτερος, με περιθώρια βέβαια περαιτέρω βελτίωσης. Ας μην ξεχνάμε, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ προσπάθησε να βοηθήσει στις όποιες καθυστερήσεις και δυσλειτουργίες με στοχευμένες παρεμβάσεις, όπως η τροπολογία που φέραμε στη Βουλή - σε συνεργασία και με τη Generation 2.0. - το καλοκαίρι του 2017. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση πετύχαμε να παραταθεί η μεταβατική διάταξη για τους ενήλικους που είχαν δικαίωμα ιθαγένειας 2^{ης} γενιάς για επιπλέον 6 μήνες, ώστε να μη χάσει κανείς την ευκαιρία να καταθέσει αίτηση.

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

Όσον αφορά στη διαδικασία πολιτογράφησης αλλογενών, επίσης φέραμε σημαντικές βελτιώσεις, όπως η πρόβλεψη δικαιώματος πολιτογράφησης σε αλλοδαπούς που κατοικούν νόμιμα τα τελευταία 12 έτη ανεξαρτήτως τύπου άδειας διαμονής. Επίσης, με τον πρόσφατο Ν. 4604/2019 η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έφερε ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο της πολιτογράφησης. Κατά πρώτον, μειώσαμε το παράβολο από 700 σε 550 ευρώ. Κατά δεύτερον, καταργήσαμε την υποχρέωση όσων έχουν λάβει ελληνική ιθαγένεια να αναμένουν έναν χρόνο από την κτήση της, ώστε να δικαιούνται να συμμετάσχουν σε προκηρύξεις του ΑΣΕΠ – μια παλαιά διάταξη που συνιστούσε διακριτική μεταχείριση μεταξύ Ελλήνων πολιτών. Το πιο σημαντικό είναι οι ουσιώδεις αλλαγές που νομοθετήσαμε στη διαδικασία της εξέτασης των αιτούντων. Αντικαταστήσαμε την παρωχημένη και – πολλές φορές – μη δημοκρατική «συνέντευξη» με τη διαδικασία των ερωτήσεων και απαντήσεων, οι οποίες θα είναι κοινές πανελλαδικά και θα επιλέγονται από ηλεκτρονική τράπεζα 300 ερωτήσεων και απαντήσεων, που θα βρίσκεται δημοσιοποιημένη στη διάθεση όλων στο site του ΥΠΕΣ. Πρόκειται για ένα μεγαλεπίβολο σχέδιο που θα θέσει τέλος σε αδικίες και παραλογισμούς του παρελθόντος. Όμως, λόγω της πρώιμης προεκλογικής περιόδου, δεν καταφέραμε να ολοκληρώσουμε τη διαδικασία, ώστε να εκδοθούν εγκαίρως οι απαραίτητες Υπουργικές Αποφάσεις και να λειτουργήσει τώρα ο νέος τρόπος εξέτασης. Παρ' όλα αυτά, τίποτα δεν εμποδίζει την εξέταση των εκκρεμουσών και νέων αιτήσεων, οι οποίες ελλείψει των νέων Υ.Α. θα εξετάζονται βάσει του πρότερου συστήματος, γεγονός που το εγγυώνται τόσο οι γενικές αρχές της ασφάλειας δικαίου αλλά και η αρμόδια Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας.

Το επόμενο διάστημα, προτεραιότητα του ΣΥΡΙΖΑ θα είναι η έκδοση των Υ.Α. και η εφαρμογή του νέου τρόπου εξέτασης, όπως είχε σχεδιαστεί το προηγούμενο διάστημα από το ΥΠΕΣ.

Στον αντίποδα των δικών μας προσπάθειών για βελτίωση των διαδικασιών ιθαγένειας 2^{ης} γενιάς και πολιτογράφησης, βρισκόταν η ρητορική άλλων κομμάτων και ιδιαίτερα της ΝΔ, που ως αξιωματική αντιπολίτευση, μας κατηγορούσε αυτή και τα φίλα προσκείμενα σε αυτή ΜΜΕ, για «μαζικές ελληνοποιήσεις». Έναν χαρακτηρισμό ακραίο και πρωτίστως υποτιμητικό για την απόδοση ιθαγένειας, που αποτελεί μια από τις κορυφαίες θεσμικές διαδικασίες σ' ένα σύγχρονο δημοκρατικό κράτος.